

BIGOSPODARSTVO: NOVA RAZVOJNA IN POSLOVNA PRILOŽNOST V AGROŽIVILSTVU

Sporočilo za medije

Ljubljana, 8. april 2021; Na včerajšnjem dogodku na temo »*Biogospodarstvo nova razvojna in poslovna priložnost v agroživilstvu*« je Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri GZS predstavila priložnosti, ki jih ponuja biogospodarstvo na področju agroživilstva in rezultate štiriletnega mednarodnega projekta AlpBioEco iz programa Interreg Območje Alp. Trajnostni razvoj, krožno gospodarstvo in biogospodarstvo predstavljajo številne možnosti za nov gospodarski razvoj in oblikovanje novih razvojnih politik, zlasti na podeželju in tudi širše. Daje možnosti za ustvarjanje novih delovnih mest, trajnostne izrabe naravnih virov in prenovljen gospodarski zagon. V Sloveniji kmetijstvo prispeva glavno zaposlenih v sektorju biogospodarstva. Največji delež dodane vrednosti je ustvarjen v sektorju prehrane, kemični in farmacevtski industriji ter na področju gozdno-lesnih verig.

Dr. Tatjana Zagorec, direktorica Zbornice kmetijskih in živilskih podjetij je izpostavila pomen agroživilstva v Sloveniji, ki se vse bolj usmerja v biogospodarstvo in trajnostno uporabo obnovljivih virov.

Potenciali, ki jih ima biogospodarstvo v Sloveniji je zlasti lesna biomasa. Slovenija je dežela gozdov, gozdovi pokrivajo 58,2 % površine. Neizkoriščeni potenciali lesne biomase so najvišji pri lesu slabše kakovosti, pa tudi pri stranskih proizvodih in ostankih iz lesnopredelovalne industrije (odpadna biomasa, les, lignocelulozna vlakna). Potenciale biomase kmetijskega izvora je bolje izkoriščati v smislu kaskadne rabe - bioaktivne komponente, vlakninski materiali, volna, proizvodi višje dodane vrednosti (sirotka) in manjše bioplinarne. Obstajajo raznolike možnosti izboljšanja rabe odpadkov in stranskih tokov v živilskopredelovalni industriji. Te so najbolj izrazite v mlekarstvu (npr. sirotka, pridobivanje raznih frakcij, kemikalij) in pivovarski industriji (pivske tropine, pivovarski kvas). Priložnosti so tudi v izolaciji biološko aktivnih komponent, proizvodnji mikrobnih encimov, izolaciji vlaknin za izdelavo papirja/embalaže, otrobi, tropine in drugo. Potenciale imamo tudi za zmanjšanje obsega odpadne in zavržene hrane. Po besedah Tanje Gorišek z Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano se biogospodarstvo pomembno vključuje v strateški načrt skupne kmetijske politike po 2021 na več ravneh, posebej pa v specifičnem cilju osem, ter na področju investicijskih ukrepov, shemi za podnebje in okolje, ekološkem kmetijstvu in kmetijsko – okoljskih podnebnih plačil.

Po besedah mag. Ladeje Košir Godina, mednarodne strokovnjakinje za krožno gospodarstvo, ustanoviteljice in izvršne direktorice instituta Circular Change sta kreativnost in inovativnost v središču krožnega gospodarstva. V Evropski uniji je poraba biomase v 59 odstotkih namenjena za proizvodnjo krmil in hrane, 17 % za bionergijo, 4 odstotke za biogoriva in 20 odstotkov za druge izdelke. Kompetence za izhod iz krize so inovativnost, kreativnost, sistemski pristop, kritično razmišljanje in »*design*« (oblikovanje). Krožno gospodarstvo je priložnost in prebojna inovacija.

Informacije o tem kakšne so priložnosti za razvoj krožnega gospodarstva v novem programskem obdobju je podala mag. Marija Čebular Zajec z Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo. Preko Slovenske industrijske strategije se želi uresničiti vizijo razvoja slovenske industrije kot zelene, ustvarjalne in pametne. V okviru prehoda v nizkoogljično krožno gospodarstvo posebej izpostavlja biogospodarstvo, ki zajema vse sektorje in sisteme, ki temeljijo na pridobivanju in predelavi bioloških virov, njihovih funkcijah in načelih. Izkoristiti je treba razvojni potencial, ki ga omogočajo domači naravni obnovljivi materiali, kot je industrija, temelječa na lesu in ostalih naravnih obnovljivih materialih. Za učinkovit prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo bo potrebno prilagoditi vse politike od industrijske, raziskovalno-inovacijske, do politike izobraževanja in zaposlovanja. Pojavlja se potreba po vključitvi krožnega gospodarstva v naslednji operativni program tako s posebnimi javnimi razpisi za krožno gospodarstvo (tematizacija) kot s funkcionalnim poudarkom pri drugih področjih (naložbah v inovacijske projekte).

Rezultati štiriletnega projekta AlpBioEco iz programa Interreg Območje Alp se prikazujejo v oblikovanju treh verig vrednosti in sicer na področju jabolk, orehov in zelišč. Tako lahko iz ostankov jabolk, ki nastanejo pri predelavi, izdelamo uporabne biorazgradljive slamice, ali iz jabolčnih tropin jabolčno moko obogateno z antioksidanti. Na področju zelišč lahko pridelamo zeliščno pomirjevalno sredstvo, eterična olja ali dude za dojenčke. Pri orehovi verigi vrednosti lahko izdelamo iz orehove pogače orehove namaze in orehove flipse.

Projekt je ustvaril številne ideje na področju krožnega gospodarstva, ki svoje izsledke že realizirajo v praksi, na primer v podjetju Bonistra na področju vrednostne verige zelišč in Biotehniškega centra Naklo na področju uporabe jabolčne moke za peko brezglutenskega peciva.

Na dogodku je bilo predstavljeno pet zanimivih poslovnih praks, ki vpeljujejo principe krožnosti in se že izvajajo v Sloveniji. Svoje prakse so predstavili predstavniki Inštituta za celulozo in papir, podjetja Paradajz, podjetja Panvita EKOTEH, podjetja Bevo in Hiše vin Kokol.

Konferenca je bila zaključni dogodek projekta AlpBioEco iz programa Interreg Območje Alp. Projektno skupino AlpBioEco je sestavljalo 13 partnerjev iz 5 alpskih držav. Cilj projekta AlpBioEco je bil spodbujati trajnost lokalnega gospodarstva v območju Alp z valorizacijo in vpeljavo inovativnih poslovnih modelov v poslovno prakso pri izbranih podjetjih. Projekt se je osredotočal na vrednostne verige jabolk, orehov in zelišč.

Za ogled brošure dobrih poslovnih praks kliknite na: [Best Practice Brochure](#)

Več informacij o projektu najdete na: [AlpBioEco Website](#)

Oglejte si predstavitevni video projekta na: [AlpBioEco presents itself!](#)

Sledite nam na družabnih omrežij: [Twitter](#), [LinkedIn](#), [Youtube](#)

Dodatne informacije:

Dr. Vesna Miličić, +386 (0)1 5898 109, vesna.milicic@gzs.si

